

**GUIA
D'AULA**

LENGUA CATALANA

4 ESO

Programa
Alba de Vic

Aquest projecte editorial de la matèria de Llengua catalana i literatura ha estat elaborat d'acord amb el marc competencial i normatiu descrit en el Decret d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica publicat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya l'any 2022.

Equip editorial:

Cap del projecte editorial: Montse Ballaró
Coordinació editorial i edició: Xavier Hernández
Documentalista: Cristina Boj

Disseny de la coberta i dels interiors: Laura R. Dengra
Coordinació tècnica i maquetació: Gemma Vadillo

Fotografies: 123RF (drozdirina / nexusplexus / sernovik / tongpatong321), Arxiu Barcanova

Aquesta guia d'aula correspon als continguts del llibre de Llengua catalana 4 (Programa Alba de Vic), de Josep Rosell, Lluís Homs i Agustina Rico.

© 2024 d'aquesta edició: Editorial Barcanova, SA
Bac de Roda, 64, Edifici D, 1a planta. 08019 Barcelona
barcanova@barcanova.cat
www.barcanova.cat

Primera edició: juny de 2024
ISBN: 978-84-489-6200-5
DL B 11083-2024
Printed in Spain

Reservats tots els drets. El contingut d'aquesta obra està protegit per la llei, que estableix penes de presó i multes, a més de les indemnitzacions corresponents per danys i perjudicis, per a aquells que reproduïssin, plagiessin o comunicuessin públicament, totalment o parcialment, una obra literària, artística o científica, o la seva transformació, interpretació o execució artística fixada en qualsevol tipus de suport o comunicada per qualsevol mitjà, sense l'autorització preceptiva.

» ÍNDEX

» EL PROJECTE DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA	5
Presentació	7
» UN CURRÍCULUM COMPETENCIAL	11
Les situacions d'aprenentatge	13
Els itineraris literaris	15
L'atenció a la diversitat	16
Les competències, les rúbriques i les dianes	17
Les competències de la matèria i les correspondències amb els sabers	20
Els objectius de desenvolupament sostenible (ODS)	21
» DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE	23
Índex de Llengua catalana i literatura	24
Temporització orientativa	26
Solucionari	29
Unitat 1	29
Unitat 2	34
Unitat 3	40
Unitat 4	46
Unitat 5	54
Unitat 6	59
Unitat 7	65
Unitat 8	72
Unitat 9	78
» ALTRES MATERIALS	85

EL PROJECTE DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA

» PRESENTACIÓ

» PRESENTACIÓ

El nostre projecte per a l'**Educació Secundària Obligatòria** permet respondre al nou model d'escola competencial, desenvolupant les habilitats que aquest model demanda. L'objectiu és formar un alumnat preparat per connectar els sabers que va aprenent i donar resposta als reptes cada cop més complexos i variats que planteja el món actual.

Per facilitar el **procés d'aprenentatge competencial** proposem un material educatiu amb un **contingut teòric** com a font d'informació de tot allò que estableix el currículum per a la matèria i el curs corresponent, i unes activitats perquè l'alumnat aprengui a gestionar la informació i adquireixi la competència d'**aprendre a aprendre** i la resta de competències clau. A més a més, el docent disposa d'un **llibre digital descarregable, multisuport, multidispositiu i multiplataforma**, que conté recursos exclusius, com ara suggeriments didàctics, vídeos i enllaços d'interès per ajudar a dinamitzar l'aula i motivar l'alumnat.

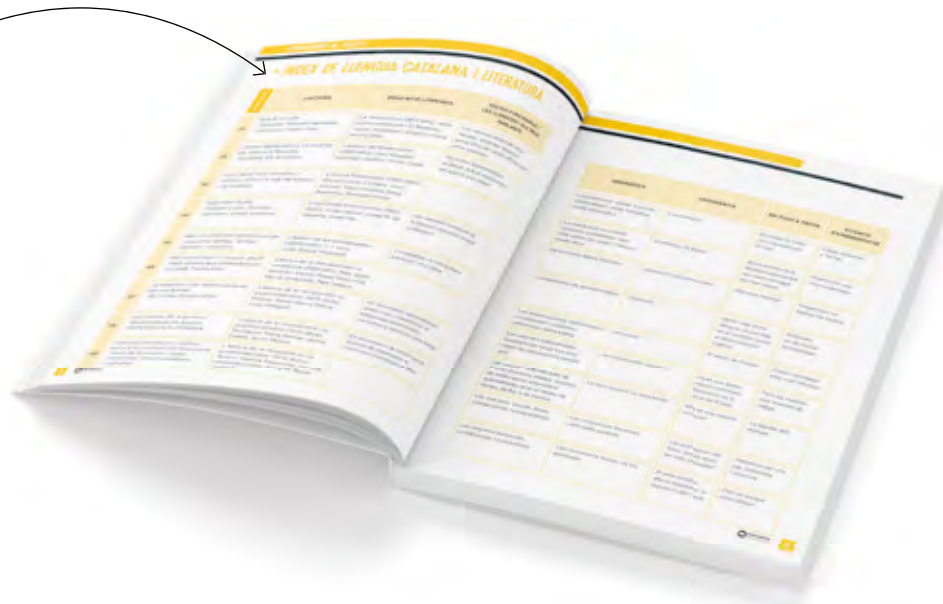
Aquesta **Guia d'aula de Llengua catalana i literatura** forma part del projecte competencial elaborat per l'editorial seguint el currículum del Departament d'Educació i cobreix totes les necessitats del docent per treballar les competències específiques de la matèria.

FUTUR

El contingut de la guia està pensat per facilitar la tasca del professorat a l'aula; per això consta dels apartats i les indicacions següents:

L'índex de la matèria.

La **temporització orientativa** del contingut del llibre.

Les **solucions** de totes les activitats.

Indica les activitats en què l'alumne ha de consultar **internet**.

Indica les activitats que tracten alguns dels **objectius de desenvolupament sostenible** de l'Agenda 2030 de l'ONU.

Per tal de completar les eines per al professorat, el docent pot comptar amb material complementari. Aquest material el podrà descarregar des de l'espai personal del web www.barcanova.cat en format Word, perquè el pugui modificar i adaptar a les necessitats particulars del seu alumnat. També hi trobarà materials en format PDF i continguts interactius elaborats amb Genially.

LLIBRE PROJECTABLE

- Enllaç al [llibre projectable](#).

DOCUMENTACIÓ OFICIAL

- Enllaç al [currículum](#) (Departament d'Educació).
- Enllaç a les [situacions d'aprenentatge](#) (Departament d'Educació).
- **PRODISCAT**: Protocol de Detecció i Actuació en la **Dislèxia** (ESO).

UN CURRÍCULUM COMPETENCIAL

- » LES SITUACIONS D'APRENTATGE
- » ELS ITINERARIS LITERARIS
- » L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT
- » LES COMPETÈNCIES, LES RÚBRIQUES I LES DIANES
- » LES COMPETÈNCIES DE LA MATÈRIA
I LES CORRESPONDÈNCIES AMB ELS SABERS
- » ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

» LES SITUACIONS D'APRENTATGE

En el marc de la nova reforma educativa, les **situacions d'aprenentatge** són un recurs pedagògic necessari perquè l'alumnat aprengui a partir d'escenaris reals i propers en què l'experiència tindrà un paper fonamental. Es tracta, doncs, que l'alumnat se situï en una posició activa respecte del seu propi aprenentatge i que, un cop assolit el coneixement, aquest pugui ser aplicable a noves situacions amb diferent grau de complexitat. La idea és, en definitiva, construir coneixement amb sentit.

Tota situació d'aprenentatge planteja un problema, un repte o una pregunta, localitzat en un context concret i real, sobre el qual s'ha d'intervenir o s'ha de generar una resposta. Per dur a terme aquesta situació s'ha de tenir en compte la programació del curs de la matèria que es treballa i, per tant, s'han d'acabar assolint les competències específiques de la matèria en qüestió.

El desenvolupament de les situacions d'aprenentatge permet activar alhora diverses habilitats cognitives i posar en pràctica, també, accions de cara a afavorir la relació amb els companys i companyes, la motricitat i el vessant emocional, com ara autoregular-se, col·laborar, comunicar, imaginar, planificar, raonar...

Les situacions es poden plantejar seguint aquesta estructura metodològica per tal que el desenvolupament del procés d'aprenentatge sigui un èxit:

Activitats inicials (Què en sabem?)

Consisteix a plantejar una sèrie de preguntes o interrogants per activar els coneixements previs propis sobre el repte que es proposa.

Activitats de desenvolupament (Aprenem nous continguts)

Es tracta d'identificar noves maneres de veure, de pensar, de sentir, d'expressar, d'actuar... per donar respostes complexes i coherents als interrogants inicials.

Activitats d'estructuració (Què hem après?)

Es tracta de fer una anàlisi per valorar què s'ha après en la manera de veure, de pensar, de sentir, d'expressar, d'actuar..., i com això es reflecteix en els nous models construïts.

Activitats d'aplicació (Apliquem el que hem après)

En el bloc final, es tracta d'utilitzar el que s'ha après en situacions de la realitat propera, adaptant aquesta aplicació a la complexitat exigida pel repte.

En tota situació d'aprenentatge s'hauran de tenir en compte els **sis vectors clau**: l'*aprenentatge competencial*, profund i funcional; la *qualitat de l'educació lingüística*, per entendre el món i compartir coneixement; la *universalitat*, per garantir la inclusió efectiva, la igualtat d'oportunitats i l'èxit educatiu; la *coeducació*, tenint en compte l'educació integral de les persones al marge dels estereotips; el *benestar emocional*, per afavorir la tranquil·litat i l'harmonia d'infants i joves; i la *ciutadania democràtica, crítica i compromesa*, per formar persones crítiques i capaces de promoure canvis i afrontar reptes.

Proposta d'Editorial Barcanova

En el programa **Alba de Vic de Llengua catalana i literatura** les situacions d'aprenentatge s'introdueixen en la primera pàgina de cada unitat i es desenvolupen d'una manera pautada al final. A més a més, al llarg de la unitat l'alumnat ha de fer diverses activitats per reforçar, contextualitzar i consolidar aspectes que li serviran per assolir o resoldre el repte o el problema plantejat.

L'estructura que segueixen aquestes situacions d'aprenentatge és la següent:

- 1. Activitat inicial**, en la primera pàgina de la unitat, d'introducció del tema i exploració dels coneixements previs que en té l'alumnat.
- 2. Descripció** del tema i explicació del repte o del problema que ha d'assolir o resoldre l'alumnat.
- 3. Activitats de desenvolupament i d'estructuració**, amb l'enumeració i l'explicació de tots els passos que ha de seguir l'alumnat per avançar en el desenvolupament de la situació d'aprenentatge i assolir el repte o resoldre el problema plantejat. Inclou els recursos que necessita i la metodologia que ha de seguir, com, per exemple, la pluja d'idees i el treball en grups reduïts.
- 4. Activitats d'aplicació** per tal que l'alumnat reflexioni sobre els contextos o les situacions de la vida en què podria aplicar els continguts apresos o la metodologia utilitzada.
- 5. Activitats d'autoreflexió** per tal que l'alumnat valori la seva participació i el seu procés d'aprenentatge i sigui conscient d'aquells aspectes en què ha de millorar.

» ELS ITINERARIS LITERARIS

Des de l'editorial fem una proposta d'un **itinerari literari per trimestre** per tal de treballar la literatura de manera guiada. L'objectiu és que l'alumnat aprengui a interpretar i valorar les obres llegides perquè acabi configurant un itinerari lector personal. D'aquesta manera la literatura no és només una font de coneixement, sinó, també, una font d'oci i gaudi i una forma d'expressió dels gustos i els interessos personals de l'alumnat.

Les diferents propostes que oferim estan plantejades per **temes**, per **gèneres**, per **autoria** o tenint en compte les **tècniques literàries** utilitzades, entre altres criteris.

Les obres triades pertanyen a l'àmbit de la **literatura juvenil clàssica i contemporània**, a **clàssics de la literatura catalana** i a llibres del **patrimoni literari universal**.

En totes les propostes es fa un tractament transversal i s'estableixen lligams amb altres **formes artístiques** rellevants, com ara el cinema, la pintura, el teatre, etc.

Fomentar el gust per la lectura i construir un bagatge literari propi i amb criteri són dos objectius cabdals per incorporar la lectura en el dia a dia de l'alumnat com a **font de coneixement i gaudi**.

» L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

COMPETÈNCIES DE LECTURA
LLENGUA CATALANA 4t ESO

Data _____

UNITAT 1

Llegeix aquest text i fes les activitats que hi ha a continuació:

Un tomb per la mitologia dels Països Catalans

Els mites, les llegendes, les rondalles construïen la història i l'imaginari popular de tots els pobles del món. Ho van fer durant segles emprant la via de la transmissió oral. A la vora d'una fira de foc o a les vesprades a la fiteca. Amb l'alfabetització o la irrupció de la televisió, la seva visió es el dia a dia en va anar estinguint, però encara hi ha hagut qui se n'ha volgut cuidar per mantenir una memòria que ens defineix, que explica com som i com érem. Nosaltra i les nostres opinions.

Tot i que, en paraules de Daniel Rangel, autor dels textos del llibre *Mitologia dels Països Catalans* (Edicions, 2022), «amb la mitologia, quan ve de tradició oral, les fronteres són molt difuses».

Amb tot, explica què entre els personatges més encaixats en territori català hi ha les dones d'aigua o els follets, «que tenen noms diferents, però són el mateix»: «nyor-elliquig molt bonic perquè sempre compleix la paraula i, al final, qui l'acaba enganxant és la queta». O la bruixa, «que és bastant estesa i es pot mirar tant com a personatge mitològic com pel fet que van ser dones reals».

Sobre les bruixes, que és un dels personatges més habituals arreu, Clotilde Valls, directora del Grup de Recerca en Etnopolítica de les Illes Balears, en defineix l'funcionament i explica que «eren un cap de turc quan s'havia de menester algú a qui culpar de sa mala collita o una calamitació».

Entre els mites il·lencs més estesos, Valls hi suma els éssers custodis de tresors amagats o els vinculats als atacs pirates.

LLENGUA CATALANA 4t ESO

Grup _____

UNITAT 1

1. Completa les dues definicions que hi ha a continuació amb les paraules angleses. Tingues en compte que els mots que estan subratllats hi han d'aparèixer dos cops.

verb + verb + que és + com està + verbal + no verbal
 què és + atribut + subjecte

) Les **oracions predicatives** tenen un predicat _____. El _____ del predicat verbal és un _____ que ens diu _____ el _____.

) Les **oracions copulatives** tenen un predicat _____. El _____ del predicat no verbal és un element _____ que ens diu _____ el _____ o _____.

AVANÇA EN GRAMÀTICA
LLENGUA CATALANA 4t ESO

Nom _____ Grup _____

UNITAT 1

1. Encercla els verbs del text següent i subratlla en vermell els predicats verbals i en verd els predicats no verbals:

Vigo és una ciutat amb artífies, pulmons i tota una estructura ossa. El seu cor és blau i els avantpassats li van donar el nom d'Atlàntic. Ell expandeix l'aroma salada per tota la costa, com si albergués a l'interior de les seves aigües un artefacte manipulats per misteriosos i incansables animals marins. La pudor és tan densa a la zona del Barbés, que si tanques els ulls i et deixes portar per un instant gairebé aconseguiries traslladar-te a les banyes que vestíexen els voltants del port de Randa.

LECTURA CONTEXT: Aina Valls i la vida secreta de les dones plorok. Barcanova (text adaptat).

2. Diques si les afirmacions següents són veritaderes (V) o falses (F). Després, corregeix les que siguin falses.

El predicat verbal ens diu què és el subjecte.

Els verbs intransitius necessiten un CO per funcionar bé.

Els verbs donar, dir i entendre són transitius.

» LES COMPETÈNCIES, LES RÚBRIQUES I LES DIANES

Les competències

Una **competència** és el resultat d'integrar coneixements, habilitats i actituds d'una manera pràctica i saber-les aplicar a contextos diversos, siguin de l'àmbit acadèmic o de l'àmbit no acadèmic. Les competències són, per tant, combinacions de coneixements, habilitats i actituds adquirides que interactuen per donar una resposta eficient al treball o a l'activitat que es duu a terme.

L'objectiu principal de l'aprenentatge és el desenvolupament de les competències específiques, que s'han de considerar totalment integrades amb els continguts del currículum. Per a l'adquisició de cada competència són necessaris sabers molt diversos que s'hauran d'anar assolint progressivament al llarg dels cursos. Les competències de cada matèria s'estableixen per a tota l'etapa educativa; per tant, la seva adquisició s'haurà d'anar consolidant amb els aprenentatges que es vagin adquirint en els diversos cursos de l'ESO.

Cal assenyalar que no totes les activitats que requereix l'alumnat per assolir plenament els continguts tenen un caràcter competencial. També són necessàries les activitats d'aplicació directa dels continguts.

Les rúbriques

Les **rúbriques** són eines d'autoavaluació que serveixen perquè l'alumne sigui conscient del seu nivell d'aprenentatge, però també són una eina excel·lent per al docent per copsar la percepció que cada alumne té d'aquest aprenentatge i, si cal, establir estratègies perquè millorin.

Es poden fer servir en l'avaluació de determinades activitats i descriuen les característiques específiques d'aquella activitat en diversos nivells de rendiment, per tal d'aclarir allò que s'espera del treball de l'alumne, valorar-ne l'execució i facilitar el *feedback* (retroalimentació).

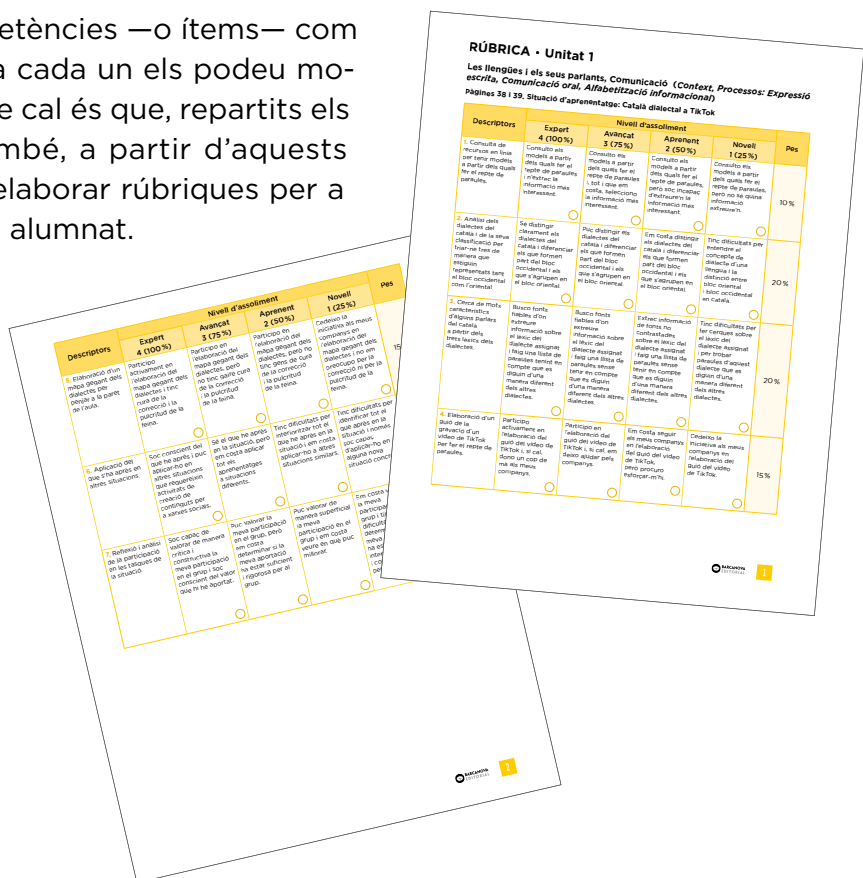
Així, doncs, la rúbrica és un instrument d'avaluació que no solament serveix per al docent, que la utilitza per mostrar a l'alumnat, d'una manera clara, el que es valorarà d'aquella tasca i com hi poden arribar, sinó també per a l'alumne, ja que facilita l'autoreflexió i la seva implicació activa i, per tant, és una eina per guiar-ne l'aprenentatge. A més, la rúbrica pot ser motivadora si orienta l'alumnat sobre com pot millorar.

Si es vol que sigui una eina potent per a l'aprenentatge de l'alumnat, cal involucrar-lo en la seva elaboració, posada en pràctica i revisió. En aquest programa de Llengua catalana i literatura posem a l'abast del docent una **rúbrica de cada situació d'aprenentatge** perquè les pugui fotocopiar, comentar i lliurar a cada un dels alumnes abans de fer l'activitat i, si ho creu convenient, modificar-la conjuntament, de manera que sigui una mena de contracte entre docent i alumnat.

Per a cada descriptor s'estableix una gradació en quatre nivells, cada un amb un valor: expert (4), avançat (3), aprenent (2) i novell (1), i s'estableix un percentatge per a cada ítem, de manera que, tots sumats, arribin a 100.

Si d'una competència indiquem que té un percentatge del 5 %, l'alumne que marqui l'opció *expert* obtindrà el 100 % del percentatge de la nota, és a dir, un 5 %; el que hagi marcat l'opció *avançat* obtindrà un 75 % del 5 %, és a dir, un 3,75 %; l'*aprenent*, un 50 % del 5 %, és a dir, un 2,5 %, i el *novell*, un 25 % del 5 %, és a dir, un 1,25 %. Sumats els valors obtinguts per a cada ítem, tindrà el valor global d'assoliment d'aquella activitat i el percentatge corresponent a cada competència.

Tant els descriptors de les competències —o ítems— com els percentatges que hem atorgat a cada un dels podeu modificar segons el vostre criteri. El que cal és que, repartits els percentatges, el total faci 100. També, a partir d'aquests models, vosaltres mateixos podeu elaborar rúbriques per a altres activitats o treballs del vostre alumnat.

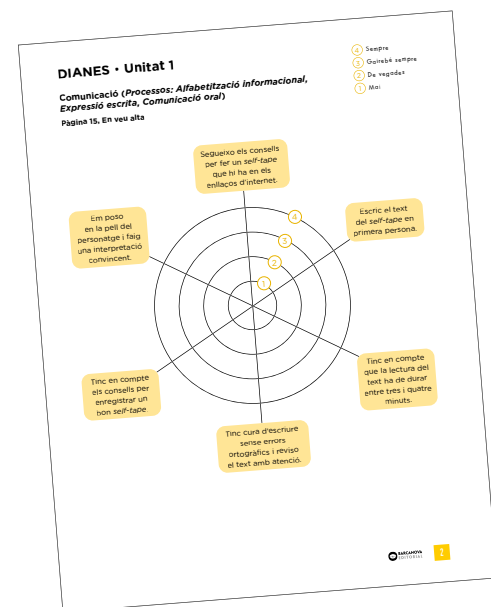
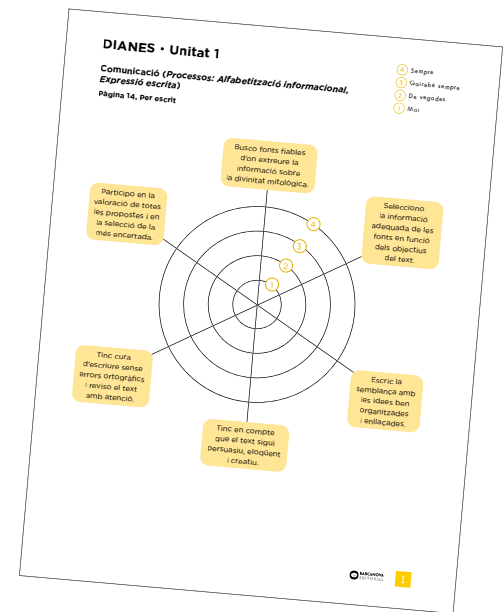
Les dianes

La **diana** d'autoavaluació és una altra eina que ens permet avaluar les competències d'una activitat que considerem rellevant, d'una manera ràpida i àgil, a partir de la percepció que l'alumne té del seu aprenentatge. És una eina més senzilla que la rúbrica però, de vegades, és suficient.

La diana presenta quatre cercles concèntrics, que determinen el grau d'assoliment de les competències que es volen avaluar, amb una numeració de l'1 al 4: al cercle més intern li correspon l'1 i al més extern, el 4. Vindrien a ser els graus d'assoliment de les rúbriques (expert, avançat, aprenent i novell).

Aquesta diana es divideix en tants sectors com descriptors de les competències o ítems es vulguin avaluar. Cada línia que separa els sectors representa un dels ítems. De vegades es posa el descriptor de la competència a la part externa del cercle o, si no hi ha espai, un número i la llegenda corresponent a cada un dels ítems al costat de la diana.

Per fer l'autoavaluació, l'alumne ha de valorar si l'ítem corresponent l'ha assolit de manera excel·lent (Sempre), bé (Gairebé sempre), suficient (De vegades) o cal que el revisi (Mai), segons el que indiqui la llegenda de la diana, i marcar un punt en la intersecció entre la línia de l'ítem i el cercle de la numeració corresponent. Quan l'alumne ha valorat tots els ítems, ha de traçar una línia per unir tots els punts i pintar l'àrea del polígon resultant. Com més gran sigui l'àrea, més assoliment hi ha de les competències de l'activitat que s'avalua. Finalment, els alumnes poden comparar el dibuix resultant de la seva diana amb el de la resta dels companys i companyes.

» LES COMPETÈNCIES DE LA MATÈRIA I LES CORRESPONDÈNCIES AMB ELS SABERS

1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.	Les llengües i els seus parlants
2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.	Comunicació
3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.	Comunicació
4. Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals reconeixent-ne el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant-ne la intenció de l'emissor, reflexionant-ne sobre el contingut i la forma i avaluar-ne la qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.	Comunicació
5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma, i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.	Comunicació
6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.	Comunicació (Alfabetització informacional)
7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.	Educació literària
8. Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que permetin conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudir de la literatura i crear textos d'intenció literària.	Educació literària
9. Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.	Reflexió sobre la llengua
10. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.	Transversal

» ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

Els **objectius de desenvolupament sostenible (ODS)** són una crida universal per a l'acció per posar fi a la pobresa, protegir el planeta i garantir que totes les persones tinguin accés a l'educació, la igualtat, l'aigua, l'energia neta, la pau i la prosperitat.

Es tracta d'un pla de mesures amb **17 objectius** i **169 metes** per aconseguir un món més igualitari i habitable i que s'haurien de complir **abans del 2030**.

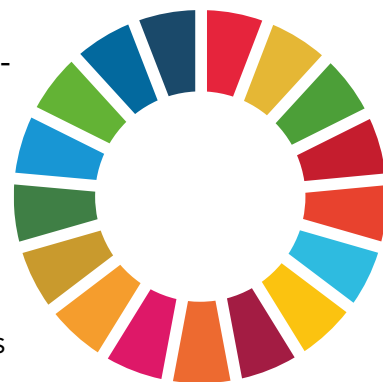
Aquests objectius porten implícit un esperit de col·laboració i pragmatisme amb la finalitat de millorar la vida, de manera sostenible, de les generacions futures.

A més, en si mateixos són una agenda inclusiva en tant que tracten les causes fonamentals de la pobresa i uneixen tots els estats que hi participen per aconseguir així un canvi positiu en benefici de les persones i del planeta.

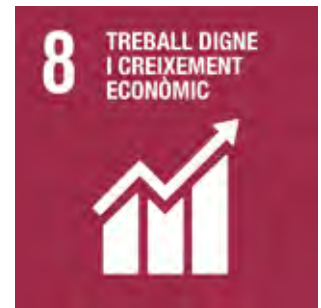
La lluita contra el canvi climàtic és un element transversal i decisiu que influeix en tots els aspectes del desenvolupament sostenible i en l'Agenda 2030.

Fer conscient l'alumnat dels reptes imminents plantejats en els objectius de desenvolupament sostenible en aquest programa pedagògic proporciona un marc de treball a partir del qual articular aprenentatges competencials que activin l'alumnat, no tan sols quant al saber sinó també pel que fa al saber fer i al saber ser, i que reforcin la seva preparació com a futurs ciutadans compromesos amb la realitat del seu temps. La primera forma de contribuir a la consecució d'aquests ODS és augmentar la consciència pública d'aquests en tots els àmbits, i l'aula és un espai fonamental d'aprenentatge de la convivència de les generacions futures.

L'Agenda Educativa 2030, sorgida del Fòrum Educatiu Mundial celebrat a la República de Corea (UNESCO, 2015; Nacions Unides, 2015), va situar l'educació com una de les eines fonamentals per forjar un desenvolupament que sigui a la vegada sostenible, inclusiu, just, pacífic i cohesiu.

Els 17 objectius de desenvolupament sostenible

DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

- » ÍNDEX DE LENGUA CATALANA I LITERATURA
- » TEMPORITZACIÓ ORIENTATIVA
- » SOLUCIONARI

» ÍNDEX DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA

E S O 4	LECTURA	EDUCACIÓ LITERÀRIA	TEXTOS FUNCIONALS / LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS
U1	<i>Què és un mite</i> Sinònims. Paraules derivades. Locucions i frases fetes	La Renaixença (1833-1890), entre el Romanticisme i el Realisme; Jacint Verdaguer; Àngel Guimerà; Narcís Oller	Les varietats dialectals de la llengua: dialectes; dialectes geogràfics del català; diferències entre dialectes
U2	«Sense l'adolescència no tindriem art, ciència ni filosofia» Les sigles. Els acrònims	L'època del Modernisme (1890-1911): Joan Maragall; Santiago Rusiñol; Víctor Català	Els textos argumentatius: el debat; què és <i>argumentar</i> ; els agents d'un debat
U3	«Les robots més sensuals» i «Indiana Jones i el pas del temps» Els manlleus	L'Escola Mallorquina (1900-1936): Miquel Costa i Llobera; Joan Alcover; Maria Antònia Salvà; Bartomeu Rosselló-Pòrcel	
U4	<i>Quan parla la pell</i> Paraules cultes. Paraules sinònimes. Grups nominals	L'època del Noucentisme (1906-1923): Josep Carner; Josep M. de Sagarra; Josep Pla	Les varietats funcionals de la llengua: registres; varietat estàndard
U5	<i>Plató i un ornitorrinc entren en un bar</i> Locucions llatines. Termes científics i filosòfics	L'època de les avantguardes (1909-1945): J. V. Foix; Joan-Salvat Papasseit	La ressenya i la crítica d'una pel·lícula i d'un llibre
U6	<i>Però què dimonis hi faig jo, aquí?</i> Mots xinesos que s'introdueixen al català. Frases fetes	L'època de la clandestinitat i la resistència (1939-1975): Pere Quart; Salvador Espriu; Miquel Martí i Pol; Mercè Rodoreda; Pere Calders	
U7	<i>La resposta a uns quants perquè del món animal</i> Els termes d'especialitat	L'època de la recuperació i la postmodernitat (1975-2024). Poesia: Maria-Mercè Marçal; Joan Margarit	Els documents administratius: àmbit d'ús i classificació; el llenguatge administratiu; sol·licitud o instància; carta formal
U8	«Les normes de la guerra» Nomenclatura de guerra. Nomenclatura eufemística	L'època de la recuperació i la postmodernitat (1975-2024). Narrativa: Maria Barbal; Jaume Cabré; Quim Monzó	Els documents de l'àmbit laboral: la carta de presentació; el currículum; l'entrevista de feina
U9	<i>Artemisia Gentileschi, l'artista barroca recuperada pel feminisme</i> Plural de locucions i noms compostos. Mots hereditaris i cultismes	L'època de la recuperació i la postmodernitat (1975-2024). Teatre: l'època franquista; l'escena contemporània; Josep M. Benet i Jornet	

GRAMÀTICA	ORTOGRAFIA	EM POSO A PROVA	SITUACIÓ D'APRENTATGE
La predicació verbal: oracions predicatives; verbs transitius; verbs intransitius	L'accentuació	<i>Els inuits no tenen cent paraules per dir neu</i>	Català dialectal a TikTok
La predicació no verbal: oracions copulatives; usos dels verbs <i>ser</i> , <i>estar</i> i <i>haver-hi</i> ; predicatius	El diftong i la dièresi	<i>Grans autores de la literatura universal que van haver d'amagar que eren dones</i>	Organitzem una ruta modernista
Els pronoms febles: funcions	L'apòstrof i les contraccions	<i>Dreceres mentals</i>	Organitzem un festival de música
Combinacions de pronoms febles	El guionet	<i>Parlar més d'una llengua, un privilegi en el combat contra el deteriorament cognitiu</i>	Elaborem un diccionari terminològic
Les construccions coordinades: coordinació copulativa, disjuntiva i adversativa	Les vocals	<i>El sentit de l'humor</i>	Creem monòlegs amb molt d'humor
Les oracions subordinades substantives: tipus; funcions; l'elisió de preposicions davant <i>que</i>	Les consonants oclusives	<i>Joves que ballen davant d'oficines: Barcelona viu la febre del K-pop</i>	Fem les maletes, que marxem de viatge
Les oracions subordinades de relatiu: pronoms relatiu; oracions de relatiu sense antecedent; subordinades amb un relatiu de temps, de lloc o de manera	La essa sonora i la essa sorda	<i>Què és una espècie invasora?</i>	La baralla dels animals
Les oracions causals, finals, consecutives i comparatives	Les consonants fricatives i africades palatals	<i>Les professions del futur: quines seran les més valorades?</i>	Treballem per una pau sostenible i inclusiva
Les oracions temporals, condicionals i concessives	Les consonants nasals i la ela geminada	<i>El sexe biològic afecta l'expressió i la regulació dels gens</i>	Fem un escape room literari

» TEMPORITZACIÓ ORIENTATIVA

El currículum estableix 105 hores per a la matèria de Llengua catalana i literatura de 4t d'ESO. Es fa difícil establir una temporització que sigui aplicable a tots els grups, perquè els ritmes d'aprenentatge solen ser diversos. D'altra banda, pot haver-hi una part de l'alumnat que, per les seves característiques, no treballi tots els continguts i activitats que presentem. És per això que la temporització que oferim aquí només és orientativa.

Les situacions d'aprenentatge estan pensades perquè l'alumnat les faci, en part, fora de l'horari lectiu, ja que requereixen un temps, que pot ser llarg, per fer la recerca per internet i per a l'elaboració de les diferents tasques; tanmateix, en aquesta temporització els destinem un parell d'hores per treballar a l'aula sota la supervisió del professorat.

UNITAT 1	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	40 min
En veu alta	40 min
Educació literària	2 h
Les llengües i els seus parlants	1 h
Gramàtica	2 h
Ortografia	1 h
Em poso a prova	40 min
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 2	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	40 min
En veu alta	40 min
Educació literària	2 h
Textos funcionals	1 h
Gramàtica	2 h
Ortografia	1 h
Em poso a prova	40 min
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 3	HORES LECTIVES
Lectura	1 h 30 min
Per escrit	40 min
En veu alta	40 min
Educació literària	2 h
Gramàtica	2 h
Ortografia	1 h
Em poso a prova	40 min
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 4	HORES LECTIVES	UNITAT 7	HORES LECTIVES
Lectura	2 h	Lectura	2 h
Per escrit	40 min	Per escrit	40 min
En veu alta	40 min	En veu alta	40 min
Educació literària	2 h	Educació literària	2 h
Les llengües i els seus parlants	1 h 30 min	Textos funcionals	1 h 30 min
Gramàtica	2 h	Gramàtica	2 h
Ortografia	1 h	Ortografia	1 h
Em poso a prova	40 min	Em poso a prova	40 min
Situació d'aprenentatge	2 h	Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 5	HORES LECTIVES	UNITAT 8	HORES LECTIVES
Lectura	2 h	Lectura	2 h
Per escrit	40 min	Per escrit	40 min
En veu alta	40 min	En veu alta	40 min
Educació literària	2 h	Educació literària	2 h
Textos funcionals	1 h	Textos funcionals	1 h 30 min
Gramàtica	2 h	Gramàtica	2 h
Ortografia	1 h	Ortografia	1 h
Em poso a prova	40 min	Em poso a prova	40 min
Situació d'aprenentatge	2 h	Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 6	HORES LECTIVES	UNITAT 9	HORES LECTIVES
Lectura	2 h	Lectura	2 h
Per escrit	40 min	Per escrit	40 min
En veu alta	40 min	En veu alta	40 min
Educació literària	2 h	Educació literària	2 h
Gramàtica	1 h 30 min	Gramàtica	2 h
Ortografia	1 h	Ortografia	1 h
Em poso a prova	40 min	Em poso a prova	40 min
Situació d'aprenentatge	1 h 30 min	Situació d'aprenentatge	2 h

» SOLUCIONARI

» UNITAT 1

Pàgina 12

LECTURA

1. c) explicatiu.
2. b) Una aproximació als mites: el mite de Prometeu
3. a) i d)
4. El progrés tècnic es concreta en la capacitat de fabricar eines que van permetre treballar millor els conreus, construir habitatges de més qualitat i aprendre a menjar més bé. El progrés intel·lectual es concreta en la capacitat de fer-se preguntes i de respondre-les a partir de l'observació, els estudis i les comprovacions.
5. a), c), e) i g)
6. Els dos estadis del coneixement humà que difereix l'autor són el del pensament mític (es fonamenta en la imaginació, la màgia i la superstició) i el del pensament racional (es basa en criteris racionals i lògics, estudis i comprovacions).
7.

Característiques generals dels mites

  1. Temes principals
    - Orígens del **món, dels déus, dels éssers humans... (cosmogonies)**
    - Històries d'un **passat remot i mig oblidat**
    - Models de **comportament humà**
  2. Protagonistes
    - **Déus i herois**
  3. Autoria
    - **Anònims, de creació col·lectiva**
  4. Ideologia
    - Reflecteixen **la manera de veure el món de la societat**

5. Interpretació
  - Literal en l'època **arcaica** (pensament **mític**)
  - Simbòlica a partir de la **Grècia clàssica** (pensament **racional**)
8. L'autor diu que els mites han interessat sempre a tothom perquè tenen tots els ingredients d'una sèrie de televisió d'èxit: acció trepidant, amor i guerra, sang i amarat, morts i naixements gloriosos, i tafaneries dels déus. Són històries humanes plenes de sentiments, emocions i aventures.
9. mite *m.* MIT. **Narració** fabulosa situada fora del **temps** històric i **protagonitzada** per personatges de caràcter **diví** o **heroic** que expressa, d'una manera **simbòlica**, un **concepte** religiós, **filosòfic** o social.

Pàgina 13

10. Resposta oberta. Resposta orientativa:

Pel·lícules: *Hèrcules, 300, Troia, Percy Jackson i el lladre del llampec, Thor, Valhalla, El viatge de Chihiro...*

Sèries: *Joc de trons, The Witcher, Siren, Sobrenatural, Hilda, American Gods, Carnival Row, Ragnarök...*

Manga: *Inuyasha, Naruto, Bleach, Death Note...*
11. ODS (5) Resposta oberta.
12. c) pinzellades
13.
  - a) **cosmopolita:** Que considera tot el món com a pàtria seva; que viu tan aviat en un país com en un altre.
  - cosmonauta:** Astronauta.
  - cosmovisió:** Visió global del món i del lloc que hi ocupa l'ésser humà, que orienta la interpretació i la valoració de l'existència.
  - microcosmos:** Petit món.

b) Resposta oberta.

14.

- a) codi genètic
- b) codi de comerç
- c) codi civil
- d) codi lingüístic
- e) codi penal

15.

- a) El malalt està molt tranquil perquè **té fe cega** en la cirurgia.
- b) La notària **dona fe** dels acords presos a l'assemblea.
- c) Per acceptar l'herència, calia presentar la **fe de vida**.
- d) Aquest home no menteix, és **digne de fe**.
- e) Es van enfadar amb mi, però t'asseguro que jo **anava de bona fe**.
- f) Al principi del llibre hi havia la **fe d'errates**.

Pàgina 14

PER ESCRIT

Resposta oberta.

Pàgina 15

EN VEU ALTA

Resposta oberta.

Pàgina 21

EDUCACIÓ LITERÀRIA

16.

- a) Romanticisme.
- b) Neoclassicisme.
- c) Realisme.

17. En el poema, Aribau s'acomiada de **Catalunya**, un territori que coneix tant com als seus **parents**. El poeta es compara a un **arbre** arrencat i trasplantat en altres **terres** i pateix **enyorança** per viure lluny del seu país.

18.

- a) El reconeixement i l'accés a les capes socials altes.
- b) Que essent pobre se sent alliberat.
- c) La generositat creixent amb els necessitats va fer que s'endeutés i li va tancar les portes de les capes altes de la societat.
- d) Alegria.

Pàgina 22

19. ODS (5) Resposta oberta.

20.

- a) Era miserable i misteriosa alhora. Se'l compara amb un talp.
- b) L'amenaça d'una persecució rabiosa, d'un estigma amb què li escopia a la cara tot un poble.

21. Resposta oberta.

22. Resposta oberta.

Pàgina 27

LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS

23. a) F; b) V; c) F; d) V; e) F; f) V

24. Va destinada als parlants dels dialectes orientals perquè, com que confonen la *a* i la *e* àtones en una vocal neutra i la *o* i la *u* àtones en el so de [u] àtona, aquesta norma els ajuda a saber quina vocal han d'escriure en cada cas.

25.

- a) un parlant de Sort (dialecte nord-occidental)
- b) un parlant del Rosselló (dialecte septentrional)
- c) un parlant de Xàtiva (dialecte valencià)
- d) un parlant de Manresa (dialecte central)
- e) un parlant de Maó (dialecte balear)

26.

- a) *eixir* (V)
- b) *eixida* (V)
- c) *tassó* (B)
- d) *panís* (NO), *dacsa* (V)
- e) *horabaixa* (B)
- f) *calçons* (B)
- g) *capell* (B)
- h) *espill* (NO) (V)
- i) *roín*, *roïna* (V)
- j) *corder* (NO), *xot* (B)
- k) *sadoll* (B)
- l) *safranòria* (NO), *safanòria* (V), *safanària* (B)
- m) *nin*, *nina* (B)
- n) *al·lot*, *al·lota* (B), *xic*, *xiquet* (V)
- o) *trumfa* (NO), *creïlla* (V)

27.

a) paloma	d) calces
b) eixida	e) corder
c) trumfa	f) pitxer

Pàgina 29

GRAMÀTICA

Recorda

- La gent d'aquestes comarques **vivia** / **vivien** de l'agricultura i la ramaderia.
- La majoria dels assistents **marxarà** / **marxaran** abans de la cloenda.
- Una colla d'amics **volia** / **volien** organitzar una gran festa.
- És un dels ocells que més **abunda** / **abunden** als aiguamolls.
- La meitat dels enquestats **ha manifestat** / **han manifestat** molt poc entusiasme.

1.1.

- Amb l'esplanadora anivellarem el terreny (CD). → transitiu
- Aquesta maionesa ja ha caducat. → intransitiu
- Un camió avariats impedia el pas (CD). → transitiu
- Vam haver de recular fins a la cruïlla. → intransitiu
- Aquests arbustos rebrotaran de seguida. → intransitiu
- La manca de professionalitat va indignar els assistents (CD). → transitiu

1.2.

1. CD / 2. Subjecte
1. Subjecte / 2. CD
1. Subjecte / 2. CD
1. CD / 2. Subjecte

1.3.

1. Intransitiu pronominal (no admet CD) i expressa un canvi d'estat o situació.
2. Transitiu (demana un CD) i indica una acció que fa algú.
1. Transitiu (demana un CD) i indica una acció que fa algú.
2. Intransitiu pronominal (no admet CD) i expressa un canvi d'estat o situació.

1. Intransitiu pronominal (no admet CD) i expressa un canvi d'estat o situació.
2. Transitiu (demana un CD) i indica una acció que fa algú.
1. Intransitiu pronominal (no admet CD) i expressa un canvi d'estat o situació.
2. Transitiu (demana un CD) i indica una acció que fa algú.

Pàgina 31

Recorda

- A finals de temporada el jugador serà transferit a un altre equip.
- Els nostres drets han estat vulnerats.
- El manual d'instruccions s'ha traduït directament del japonès.
- Totes les màquines de producció es revisen anualment.

2.1.

Verbs transitius que demanen un CD: a) engabiar, c) enganyar, f) triar, k) engegar.

Verbs transitius que demanen un CD + CI: b) regalar, d) prometre, i) robar, j) denegar.

Verbs transitius que demanen un CD + CR: e) invertir, g) obligar, h) convèncer, i) basar.

2.2.

- Les autoritats (subjecte) van advertir els esquiadors (CD) del risc d'allaus (CR).*
- La professora ha inculcat **el gust d'aprendre (CD) als seus alumnes (CI)**.
- Els nous propietaris han esmerçat **molts diners (CD) en la restauració de la casa (CR)**.
- L'administrador judicial va assabentar **els empleats (CD) de la fallida de l'empresa (CR)**.
- El tribunal ha condonat **els dos anys de presó (CD) als acusats de robatori (CI)**.

Pàgina 32

Per saber-ne més

- oració impersonal
- verb pronominal
- oració impersonal
- verb pronominal

3.1. *avenir-se amb tothom* / desviure's pels fills / rendir-se a l'evidència / avergonyir-se de la seva malifeta / servir per a tot / lluitar contra les adversitats / confiar en els amics

La segona part de l'activitat és de resposta oberta.

3.2.

- a) Calla i no riguis.
- b) Han caigut al pou.
- c) Passa per la botiga.
- d) Pugeu al tren.
- e) Baixa del tramvia.
- f) No sap les regles del joc.
- g) Va marxar sense dir res a ningú.

Pàgina 33

28.

- a) 1. en Joaquim / 2. una empenta
- b) 1. tots els presents / 2. una profunda impressió
- c) 1. una abraçada / 2. abraçar la seva mare
- d) 1. l'entusiasme del públic / 2. entusiasmar el públic

29.

La meva amiga va donar una empenta a en Joaquim.

Subjecte   V   CD   CI

L'incident va causar una profunda [...] a tots els [...].

Subjecte   V   CD   CI

La Martina va fer una abraçada a la seva mare.

Subjecte   V   CD   CI

30.

- a) La mina [...] va ser clausurada l'any 1986. / La mina [...] es va clausurar l'any 1986.
- b) El pla urbanístic ha estat aprovat amb deu vots a favor i dos en contra. / El pla urbanístic s'ha aprovat amb deu vots a favor i dos en contra.
- c) Els partits [...] seran ajornats fins al mes entrant. / Els partits [...] s'ajornaran fins al mes entrant.
- d) Els frescos romànics del monestir haurien d'haver estat restaurats. / Els frescos romànics del monestir s'haurien de restaurar.
- e) La teva elecció serà anul·lada per incompatibilitat de càrrecs públics. / La teva elecció s'anul·larà per incompatibilitat de càrrecs públics.
- f) El concert [...] ha estat suspès *sine die*. / El concert [...] s'ha suspès *sine die*.

31.

Verbs intransitius purs: a) plorar, c) tremolar, f) bufar, g) dinar.

Verbs que necessiten un CR: b) consistir, d) relacionar-se, e) referir-se, h) derivar.

32.

- a) Les llengües romàniques **deriven** del llatí vulgar.
- b) Quan parlem de *crisi ecològica*, a què ens **referim**?
- c) L'activitat del Sol **es relaciona** amb els fenòmens elèctrics.
- d) Una rulot o caravana **consisteix** en una mena de remolc arrossegat per un automòbil.

33. Resposta parcialment oberta:

- a) 1. inacusatiu / 2. transitiu (subjecte: L'Andrea)
- b) 1. transitiu (subjecte: Els avis) / 2. inacusatiu
- c) 1. inacusatiu / 2. transitiu (subjecte: Els veïns)
- d) 1. transitiu (subjecte: Els organitzadors) / 2. inacusatiu
- e) 1. inacusatiu / 2. transitiu (subjecte: El conductor)

34.

- a) S'han de revisar totes les aixetes de l'institut.
- b) S'hauran de separar les taules.
- c) Es van haver d'engreixar tots els engranatges.

35.

- a) S'ha d'anar més de pressa.
- b) Mai no s'hauria d'arribar tard a les cites.
- c) S'haurà de caminar més de tres hores.

Pàgina 35

ORTOGRAFIA

36.

- a) crui-xi-ment
- b) col-lec-ció
- c) des-o-ri-en-tar
- d) in-ac-cep-ta-ble
- e) càr-rec
- f) as-ses-so-ria
- g) tre-pit-ja-da
- h) des-pat-xar
- i) iar-da
- j) ca-nyis-sar
- k) vo-le-iar
- l) sor-teig

37.

Esdrúixols: c) gràcia, e) mútua, f) òliba, h) clàusula.

Plans: b) indivídu, i) examen, l) oliva.

Aguts: a) adob, d) calaix, g) handbol, j) oliver, k) infern.

38.

a) cinquè	g) recórrer
b) només	h) victòria
c) capgròs	i) dipòsit
d) presó	j) verinós
e) néixer	k) rètol
f) ciència	l) església

39.

a) història	g) plàcidament
b) fenòmens	h) contraban
c) mamífer	i) passadís
d) examen	j) cadascun
e) palau	k) ericó
f) pèrdues	l) simpatia

40.

c) míssil	i) període
f) omòplat	j) rèptil
g) tèxtil	

41.

- a) Caigué **pel** barranc. / Li prenen el **pèl**.
 b) En compte **deu**. / És un **déu** grec.
 c) **Què** voleu **que** us digui?
 d) **Us** dic que no en fa un bon **ús**.
 e) Arribar a fi de **mes**. / Treballa **més**.
 f) **Es** diu Pol. / **És** molt tímid.
 g) Aquí no hi **són**. / Tinc molta **son**.
 h) Avisa **si** vens. / **Sí** que vinc.
 i) Pren-**te** un **te**. / No en **té** cap.
 j) No **se** sent. / No ho **sé**.

42.

- a) Si dius que sí, te'n penediràs.
 b) **Té** ganes de portar-te a prendre un te.
 c) Ja **sé** que no se celebrarà la festa.
 d) L'estàtua deu ser d'un **déu** egipci.
 e) —**Què** us han dit?
 —Doncs que no fem un **ús** indegut del mòbil.
 f) Ja **són** les dotze i tinc molta son.

Dictat

Resposta oberta.

Paraules amb accent gràfic: característica, únic, Monsó, generació, procés, narració, creació.

Paraules amb accent diacrític: és, món.

Pàgina 37

EM POSO A PROVA

1.

- b) inuit

2.

- b) és un mite fruit d'una mala praxi lingüística.

3.

- d) aglutinen nombrosos morfemes en una sola paraula.

4.

- c) el prejudici de pensar que tothom ha de fer les coses com les fem els europeus.

5.

- d) ballarica

6.

- a) Per tancar l'article amb un comentari irònic.

7.

a) predicat no verbal	c) predicat no verbal
b) predicat verbal	d) predicat verbal

8.

- a) verb intransitiu de règim
 b) verb intransitiu pur
 c) verb transitiu de sentit absolut
 d) verb intransitiu amb complement locatiu

9.

- a) Aquest mot no és una designació pròpia.
 b) Si volguéssim, els podríem escriure amb guió.
 c) Però no és res més que això, un mite.
 d) No són tan exòtics com ens pensàvem

10. més (quantitat) / és (verb *ser*) / què (relatiu) / són (3a pers. pl. verb *ser*) / bé (adverbi)

La meva reflexió

Resposta oberta.

Pàgines 38 i 39

SITUACIÓ D'APRENTATGE

Resposta oberta.

» ALTRES MATERIALS

QUADERNS D'ESTIU

CAP A...

Aquests quaderns d'estiu presenten activitats ben diverses perquè l'alumnat practiqui la comprensió lectora i l'expressió escrita i refresqui els coneixements d'ortografia, gramàtica i lèxic d'una manera pràctica i amena.

Els continguts s'agrupen en sis setmanes de cinc dies. Cada setmana comença amb un fragment d'un text literari per incentivar la lectura i es tanca amb un «Calaix de sastre» que inclou algunes curiositats i passatemps.

Al final del quadern hi ha el solucionari.

978-84-489-5057-6	1472297	Cap a 2n d'ESO	Francesc González i Planas
978-84-489-5069-9	1472298	Cap a 3r d'ESO	Francesc González i Planas
978-84-489-5075-0	1472299	Cap a 4t d'ESO	Francesc González i Planas

GRAMÀTICA I VERBS

GRAMATI.CAT. Solucions ràpides per dominar el català

Aquest manual d'autoaprenentatge en fitxes és una eina bàsica per adquirir les nocions principals de la gramàtica de la llengua catalana. L'obra resol d'una manera ràpida, intuïtiva i clara els dubtes que es planteja l'usuari de la llengua. Què hem d'escriure: *causa comú* o *causa comuna*? Els preus, *es baixen* o *s'abaixen*? Per què apostrofem *l'ONU* i no pas *la UNESCO*?... Cada fitxa s'entén per ella mateixa i, alhora, el contingut del llibre es llegeix com un recull ordenat de manera senzilla i innovadora, a l'abast de tothom.

VERBS.CAT. Els verbs catalans conjugats

Aquest manual presenta d'una manera pràctica i clara la conjugació dels gairebé 9.000 verbs catalans que recull el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans. Inclou un índex general de consulta fàcil i ràpida i les conjugacions diferenciades per colors. A més, l'alumnat hi podrà identificar les irregularitats i les alternances ortogràfiques. El manual també ofereix una bateria d'exercicis autocorrectius.

978-84-489-4974-7	1407079	Gramati.cat	Ignasi Llompart
978-84-489-4367-7	1407066	Verbs.cat	Maria Jesús Clua i Maite Gironés

LITERATURA

L'AUCA DEL SENYOR ESTEVE

Hi ha personatges literaris que han esdevingut arquetips, que representen un comportament determinat, una actitud davant del món, i el senyor Esteve, de Santiago Rusiñol, ha passat a ser el menestral per excel·lència, el botiguer preocupat només pel negoci i per fer diners. Veí del barri de la Ribera, on trobem la merceria La Puntual, el senyor Esteve és un personatge immòbil en una Barcelona canviant a la qual costa adaptar-se, i que té a dins de casa l'element perturbador en la persona d'en Ramonet, besnet de la saga, el qual no vol seguir la tradició familiar.

978-84-489-3491-0	1403018	<i>L'auca del senyor Esteve</i>	Santiago Rusiñol
-------------------	---------	---------------------------------	------------------

ANTOLOGIA POÈTICA

Vida, història i temps són les tres paraules que Àlex Broch, autor d'aquesta antologia, ha escollit per definir la poesia de Miquel Martí i Pol, el poeta més llegit, conegut i estimat de la poesia catalana contemporània. La selecció i exposició dels poemes d'aquest recull, que respecta el moment en què el poeta els va concebre, vol mostrar i demostrar la coherència interior, humana i poètica d'un home que va fer de la seva vida poesia.

978-84-489-2073-9	1452135	<i>Antologia poètica</i>	Miquel Martí i Pol
-------------------	---------	--------------------------	--------------------

LA NIT DE LA PAPALLONA

«Qui és en Zeljko?», li pregunten. Ella no els ho dirà, no els dirà res. Li han pres el mòbil, li han tret tot el que portava a la bossa i li han fet posar aquesta bata horrible que li arriba més avall dels genolls. No els pensa parlar del seu quadern de cançons, ni de les nits a la platja, vora els penya-segats i entre els margallons, no els parlarà de les seves ganes de volar lluny de la brutícia de cada dia i ser feliç. No els parlarà d'en Zeljko, i encara menys d'en Ricky, ni de la ràbia que li fa veure's aquí, amb aquesta colla de tarats que no sap ni qui són. Que ningú no s'ho pensi, que parlarà. Mira què et dic, jo: tra-la-la-la-la-la. Mira que no t'escolto, que no et sento. Tra-la-la-la-la...

978-84-489-3347-0	1498082	<i>La nit de la papallona</i>	Margarida Arizeta
-------------------	---------	-------------------------------	-------------------

DEDICA'M UN POEMA ENCARA QUE SIGUI TEU

La Laura està empipada de debò amb l'Oriol, el noi que li agrada, perquè acaba de descobrir que els poemes que li dedica per WhatsApp no són seus, sinó del poeta Miquel Martí i Pol. Quines penques! És una beneita, perquè no se n'havia adonat. Però això no és tot perquè acabarà descobrint una història ben curiosa, plena de sentiments i d'equívocs, relacionada amb la seva besàvia.

978-84-489-3286-2	1498068	<i>Dedica'm un poema encara que sigui teu</i>	Maria Carme Roca
-------------------	---------	---	------------------

DIUMENGE AL MATÍ, AL PEU DEL SALZE

Una colla de companys i companyes són convocats per Facebook a la mateixa casa rural on van anar de colònies de fi de curs cinc anys enrere. Durant un cap de setmana viuran plegats, aïllats de la resta del món, compartint vivències i sentiments, amb l'objectiu de desenterrar la capsa que van enterrar després d'omplir-la amb una sèrie d'objectes que simbolitzaven el passat i el futur que es començaven a construir. La capsa amb els secrets destapa sentiments contraposats. Hi ha qui la vol obrir per aclarir els malentesos i els complexos que l'han perseguit al llarg d'aquests cinc anys, i hi ha qui no ho vol fer de cap de les maneres perquè això significaria posar al descobert la seva part més obscura.

978-84-489-3603-7	1498099	<i>Diumenge al matí, al peu del salze</i>	Dolors Garcia i Cornellà
-------------------	---------	---	--------------------------

TERRA BAIXA

Aquest drama, una de les obres més representatives d'Àngel Guimerà i de la literatura catalana, planteja magistralment l'oposició entre l'ideal (la terra alta) i el món real (la terra baixa). El protagonista, en Manelic, un home senzill i primitiu, és cridat per casar-se amb la Marta, una noia de la terra baixa que fins aleshores havia estat obligada a mantenir relacions íntimes amb el seu amo, en Sebastià, el qual pretén continuar-les més enllà del que per a ell és un matrimoni de conveniència. La Marta, envilida per la relació forçada amb en Sebastià, troba en l'amor d'en Manelic la força per esdevenir lliure i trencar la dependència que la subjectava a en Sebastià.

978-84-489-5301-0	1452209	Terra baixa	Àngel Guimerà
-------------------	---------	-------------	---------------

EL CASTELL DELS TRES DRAGONS

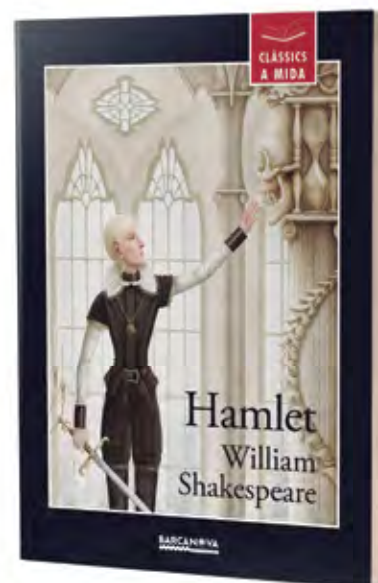
Paròdia dels drames romàntics d'arrel medieval, tan de moda a Catalunya l'any en què es va estrenar (1865), l'autor d'*El castell dels Tres Dragons*, Frederic Soler, que la va signar amb el pseudònim de Serafi Pitarra, ens hi presenta un típic triangle amorós: dos personatges nobles, Don Gualter i Don Fadric, lluiten per l'amor de la mateixa dama, Donya Flora, una rica pubilla òrfena, afillada dels barons dels Tres Dragons. Per aconseguir-la, gairebé s'hi valdrà tot: intrigues, mentides, raptos..., com en els drames seriosos. Aquí, però, la finalitat de l'obra serà molt diferent: a part de fer riure l'espectador, o el lector, l'autor hi qüestiona i hi denuncia la utilització social de l'estètica romàntica per part dels sectors més conservadors de la burgesia i de la intel·lectualitat catalanes.

978-84-489-3300-5	1403015	El castell dels Tres Dragons	Serafi Pitarra
-------------------	---------	------------------------------	----------------

HAMLET

El príncep Hamlet, després de la mort del seu pare, el rei de Dinamarca, cau en una profunda malenconia perquè la seva mare s'ha casat amb el seu oncle Claudi, que ara és el nou monarca. Una nit, Hamlet veu l'espectre del seu pare, que li confessa que va ser el seu germà qui el va assassinar per aconseguir el tron i casar-se amb la reina, i li demana que es vengui de Claudi. Aquest fet provoca en l'interior de Hamlet un xoc brutal entre les seves conviccions morals i la cruesa de la veritat que li ha estat revelada i que l'obliga a actuar. Què ha de fer? Díficil qüestió que el porta a un debat continu entre el dubte i l'acció. Potser l'amor de la dolça Ofèlia hauria pogut mantenir el seu equilibri emocional.

978-84-489-3866-6	1403022	Hamlet	William Shakespeare
-------------------	---------	--------	---------------------

650 PUNTADES

650 puntades són les que calen per cosir una pilota com la que han regalat a la Shakira pel seu aniversari. Els records més amagats de la Shakira afloren de sobte i la noia fa un viatge al món del passat de 6.700 quilòmetres, que és la distància que hi ha entre el Pakistan, el país on va néixer, i Barcelona, la ciutat on viu. Recorda els anys que cosia pilotes clandestinament en una fàbrica i que desitjava tenir una família i aprendre a llegir i escriure; els anys que compartia un somni amb les companyes i els companys: que els fitxés el Sialkot Blue, un equip de futbol, per poder sortir d'aquelles quatre parets on eren tancats. Un somni molt gran, però és que, a part de cosir pilotes, en aquell taller no tenien cap altra cosa a fer que bastir les seves míseres vides d'imaginació i fantasia.

978-84-489-3344-9	1452193	650 puntades	Gemma Pasqual i Escrivà
-------------------	---------	--------------	-------------------------

LLÀGRIMES SOBRE BAGDAD

Bagdad, primavera del 2003. Mentre els tambors de guerra amenacen la ciutat, l'Erfan, una nena de tretze anys, representa la seva darrera funció, *El llac dels cignes*. La seva única preocupació és ballar; li fa il·lusió arribar a ser la gran Pavlova iraquiana. Viu feliç amb la seva família, fins que la guerra li esborra totes les il·lusions i la transporta a un altre món, ple de penúries, en què la prioritat és sobreviure. L'Erfan aprendrà a subsistir en aquesta nova vida, fent pinya amb la resta de la família i amb els nous amics que trobarà en el camí, valorarà la importància de les petites coses i descobrirà l'amor. I, malgrat tot, no perdrà mai l'esperança que algun dia el seu país retrobarà la pau i ella tornarà a ballar.

978-84-489-2363-1	1452127	Llàgrimes sobre Bagdad	Gemma Pasqual i Escrivà
-------------------	---------	------------------------	-------------------------

LA LLUNA DE GEL

La jove Ileana explica, mitjançant un flashback, els seus orígens en un poble de la regió romanesa de Moldàvia, la més pobra del país. Quan només té catorze anys, els seus pares l'envien a treballar a Bucarest ja que no la poden mantenir. Allà hi troba molt més que un lloc de feina mal pagat: les agències de models que poden fer realitat el seu somni. Comença així la història d'una noia que, amb només setze anys, pateix l'assetjament d'una xarxa de prostitució mundial. Aquesta és una història amb personatges de ficció, escenes de ficció, ambients de ficció i situacions de ficció, però amb un cor que batega intensament.

978-84-489-2769-1	1452173	La lluna de gel	Santi Baró
-------------------	---------	-----------------	------------

